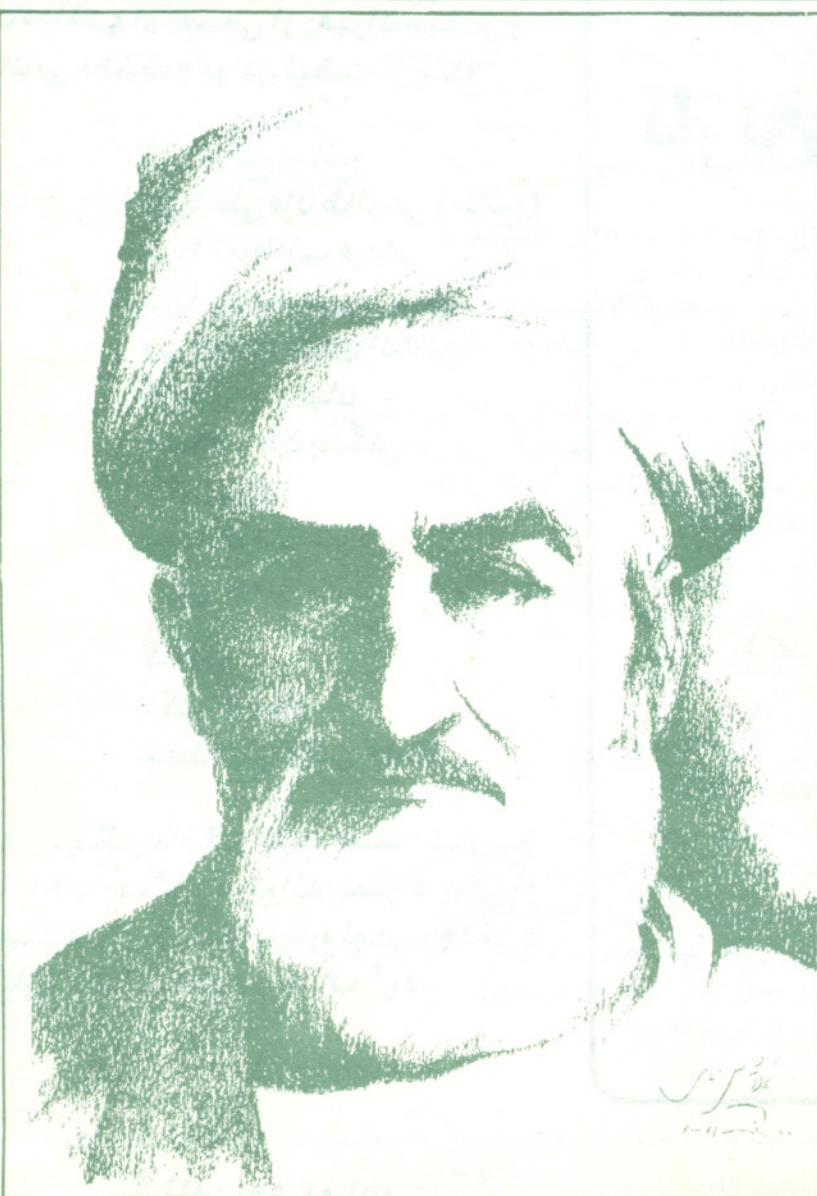

سال اول - شماره دهم (فروردین ۱۳۷۲) - ۴۰۰ ریال

شمس
۳

- بهار در شعر گیلکی
- بهاریه گیلکی محمدعلی افراشته
- دا برجره (از آئینه‌های نوروزی در شمال ایران)
- نامداران مازندران
- سرشار از علم، سرشار از زندگی (پای صحبت استاد دکتر محمود بهزاد)
- سید اشرف‌الدین گیلانی (نسیم شمال)
- خاطراتی از بندرانزلی
- ریشه‌شناسی دو واژه گیلکی
- مردی با کوله باری از عطفوت
- ضرب‌المثل‌های مردم شمال ایران

بخش گیلکی

- تازه قانون (ترجمه انجیل به زبان گیلکی)
- ساقی‌نامه گیلکی
- آهنگهای محلی شمال ایران
- شعر گیلکی و ...

در این شماره می خوانید:

صفحه

۴	اخبار فرهنگی، هنری و...
۵	بهاریه گیلکی محمدعلی افراشته / محمود پاینده لنگرودی
۶	بهار در شعر گیلکی / هوشنگ عباسی
۸	رابرچره (قسمت دوم) / عبدالرحمان عمادی
۹	نامداران مازندران (اولیاءالله آملی) / حسین صمدی
۹	مطالعات مربوط به شمال ایران در مطبوعات کشور
۱۰	سرشار از علم، سرشار از زندگی (پای صحبت استاد دکتر محمود بهزاد)
۱۵	سید اشرف‌الدین گیلانی (نسیم شمال) / محمود دهقان
۱۷	کتابهای رسیده
۱۸	خاطراتی از بندرانزلی / پروفیسور شفیع جوادی
۲۱	دو واژه گیلکی / دکتر میراحمد طباطبایی
۲۲	آرسن میناسیان، مردی با کوله‌باری از عطوفت / جعفر مهرداد
۲۵	ضرب‌المثلاً (از تنکابن و اسالم) / عزیز عیسی‌پور - شهرام آزموه
۲۶	در چه ماهی از سال هستیم؟
۲۶	آب در دوفک و لعنت بر یزید / ایرج هدایتی شهیدانی
۲۸	بازیها (کوت کوتی - کوتلا کوتی) / رحیم چراغی
۲۸	پاسخ به انتقادات (خردوریزها را کم نگیرید!)
۲۹	پیشنهاد شما چیست؟
	و ...

بخش گیلکی

۲۷	چوچور کا / آل باسین
۲۹	نهج البلاغه به زبان گیلکی
۳۰	پیرشرفشاه دولاتی / محمد باقری
۳۱	تازه قانون (قسمت سوم ترجمه انجیل به زبان گیلکی)
۳۲	مسته نامه (ساقی‌نامه گیلکی) / محمد فارسی
۳۳	زار (شعر) / دکتر مید مجتبی روحانی
۳۴	آهنگهای محلی شمال ایران (جونی جون)
۳۴	نقلستان (کوکو) / علیرضا حسن زاده
	و ...

لطفاً توجه فرمائید

حساب جدید و ویژه‌ای برای گیلخوا باز کردیم تا حساب و کتاب آن همیشه سراسر باشد. از مشترکین عزیز و نمایندگان محترم گیلخوا خواهشمندیم وجوه خود را از این پس لطفاً و حتماً به این شماره حساب واریز نمایند:
جاری ۸۸۸ باتک صادرات، شعبه بادی الله رشت

۱۰

فروردین ۷۲

گیله‌وا

ماهنامه فرهنگی - هنری
و پژوهشی (گیلان‌شناسی)
صاحب امتیاز و مدیر مسئول
محمد تقی پوراحمد جکتاجی

نشانی پستی

(برای ارسال نامه و مرسولات)
(رشت: صندوق پستی ۴۱۷۴-۴۱۶۳۵) گیلخوا

نشانی دفتر

(برای مراجعات مستقیم)
رشت: خیابان انقلاب - ساختمان گهر - داخل
پاساز - طبقه دوم

حروفپهنی: کوهی

لیتوگرافی: طیف

چاپ جاوید - تلفن ۲۲۵۷۹

(رشت - میدان گلزار)

عکس پشت جلد:

بندر انزلی

میدان مرکزی شهر در قدیم

گیله‌وا در حک و اصلاح و تلخیص مطالب

وارده آزاد است.

چاپ هر مطلب به معنای تایید آن نیست.

مطالب رسیده بازگردانده نمی‌شود.

استفاده فرهنگی از مطالب به شرط ذکر

ماخذ آزاد و استفاده انتفاعی از آن منوط به

اجازه کتبی است.

پیر شرفشاه دولائی

در پی چاپ مرتب مطلب «واژه شناسی شرفشاه» از آقای عباس حاکی در مجله، این مختصر را که در مورد شرفشاه از مدتها پیش یادداشت کرده و پیش خود داشتم، برای شما میفرستم. خود دانید: این اشعار از شرفشاه در ذهن و حافظه متولی و اهالی بود که یادداشت شد:

در روز جمعه ۶۶/۳/۲۹ به زیارت آرامگاه سید شرفشاه رفتم. متولی آنجا به نام آقای وجه‌الله حیدری چند خط از اشعار شرفشاه برایمان خواند که یادداشت شد. ضمناً گفت که پدر و پدر بزرگش هم متولی آنجا بوده اند و کوچک خان در حوالی سال ۱۲۶۰ دیوان اشعار شرفشاه را که در ضریح وی بود از پدر بزرگ متولی فعلی گرفت و با خود برد که گویا پس از شکست میرزا به دست رضاشاه افتاد و اثری از آن نماند. قبر آن هندی که به شرفشاه ایمان آورد در حوالی آرامگاه شرفشاه است و دل درد (اسپرز) را شفا می‌دهد. قبر خروسه (خورسوس) هم در نزدیکی قبر شرفشاه است. در حال حاضر کسی که ترانه‌های شرفشاهی را به آهنگ بخواند نیست (متولی سراغ نداشت) ولی دو نفر زیر شاید بدانند:

آقای مستشاری: باز نشسته اوقات رشت
آقای موسوی: که قبلاً رئیس بانک کشاورزی هشتبر بوده است.

متولی همچنین گفت که یکی از روحانیون محلی در کتابخانه‌ای واقع در کر بلا کتابی راجع به شرفشاه دیده است (ناسخ التواریخ احتمالاً)
محمد باقری

پوزش

نظر به اهمیت زبان‌شناختی سلسله مقالات «واژه شناسی شرفشاه» سعی داریم که این نوشته‌ها بی نقص و بدون اشتباهات چاپی ارائه گردد. متأسفانه در شماره گذشته در واژه شناسی «خروستن» اشتباهاتی روی داد که بدینوسیله استدعا داریم این اشتباهات چاپی را تصحیح فرمائید:

سطر	اشتباه	صحیح
۳ (ستون اول) که ابدال «گ» .... «خروستن» است که ابدال		
۱۰	del-xo riven	del-xeriven
۱۱	باخود	به خود
۱۳	گردش	گروش
۱۴	گردیدن	گرویدن
۱۵	virravistan	virravistan
۱۷	گردش	گروش
ستون ۳ سطر ۷	لطیف	لطف

و نیز در آخر معانی واژه‌ها، چهار واژه از چاپ حذف شد بدین سان:

وربختن = رویدن - ویشتر = بیشتر - باوم = بابم
بیم = بیخود از خود(?)

ضمناً بخاطر طرح دو مقاله زبان‌شناسی دیگر و پرهیز از تکرار، ادامه بحث واژه‌شناسی شرفشاه به شماره بعد موکول گردید.

پاسخ به نامه‌ها

● برخی خوانندگان چنان با ما اخت شده‌اند که همه هفته برایمان نامه می‌نویسند و دست مریزاد می‌گویند و قوت قلب می‌دهند. تعدادشان زیاد است. نام نمی‌بریم اما رهن محبتشان هستیم.

● برخی عزیزان نامه‌های خود را با مطالب کوتاه و بلند متنوع همراه می‌کنند و در عین حال سئوالات مختلفی طرح می‌نمایند. مطالب ارسالی این عزیزان بعد از بررسی در صورت گزینش مطمئناً در نوبت چاپ قرار می‌گیرد، اما پاسخ به سئوالات را باور کنید، با حجم کاری که با آن مواجهیم، امکان ندارد. با اینهمه به موارد درخواستی و سئوالات بسیار مهم و لازم عزیزان حتی‌المقدور جواب داده می‌شود. تقاضای ما از این دسته خوانندگان آن است به نامه‌ها و مطالب متنوع ارسالی خود یک ترتیب و توالی موضوعی بدهند که در صورت تفکیک و ارجاع، مشکلی بر مشکلات ما افزوده نشود: نامه جدا، مقاله جدا، شعر جدا و...

● پیشنهادات بعضی عزیزان را که با روش مجله همخوانی و همسویی داشته باشد بدیده می‌گیریم و به وقت مقتضی عمل می‌کنیم.

● متون گیلکی را حتماً درشت‌تر، خوانا و با رعایت حفظ فاصله کلمات از هم و سطر از هم بر روی یک برگ کاغذ بنویسید و واژه‌های خاص و نا آشنا را حتی‌المقدور اعراب گذاری کنید.

● نشانی دقیق‌تان را علاوه بر پشت پاکت، در آخر نامه یا مطالب ارسالی خود نیز بنویسید.

● عده‌ای از خوانندگان عزیز گیلخوا به مناسبت فرا رسیدن سال نو و نوروز باستانی، عید ملی و مشترک ایرانیان، برایمان کارت تبریک فرستادند. لذت غیرقابل تصویری داشت وقتی می‌دیدیم از نزدیکترین روستا مثلاً جیرکویه خشکبیجار تا بعضی کشورهای غیرمتعارف و دور دست نظیر الجزایر مورد توجه و عنایت خوانندگان خود قرار گرفتیم.

خواننده عزیز

اگر گیلخوا را می‌پسندید و با آن همراه هستید به هر طریق ممکن که می‌توانید آن را حمایت کنید.

خداوند از خودش نوری سوا بکوده
چندین سال به قندیل بنایه تماشا بکوده
از آن نور دو تا نور به عمل بامویه
ایتا محمد مصطفی نام بکوده ایتا شیر خدا بکوده

جهنم چه سگی ایسه ازون وا همه بکونما
خوجایا شاه محمد پاجیر بکونما

لوح نبویا قلم نبویا خوددلیبر علی بویا
عرش نبویا فرش نبویا خوددلیبر علی بویا

من شاه شرفما آب سرا راه کودیما
وضویه به دریا کودیما نمازا به کعبه کودیما
من شاه شرفما به خاک نقره گذار کودیما
رکیج دختر پیرهن پیشامن خاک دو کودیما

رکیج دختر بوشو یا مرا خیر وانکوده
اونه مست چشمما ار سو می دیلکه کار بوکوده

سوسزه بخوسا بند سزه بزه
خشک بیجارا گول برویا خود لبرهو یاد را*

من بوشومه نفتی خانه ای قاشق نفت تمنا بوکود
ما نفتی پایه و گیفته مرا و ونها بکودا
من سر به سجاده بناما عزیز خدایا یاد بکودما
آتش بیگیفته نفتی خانه کورشه کاه بکودا

به دور بیدما فشکسته کمانی

پیره مردی به دوش داره همچی جوانی
بگوفتمه ادنیایکی میره کی مانه
بگوفتمه ادنیای کوچی دنیایه شاه به جهان نمانه

نه ترا بانگ خروس آیه نه شبان روززا به یا
ایتقدر بوخوسا تا تی استخوانان واخا کابه یا

هر جا بوشومه بیدم لافند دره مالا
دولا بازار بوشومه بیدمه لافند دره توشکنه دولا

تی لفظ خوره هنده **

تی بازو خوره مولا

ترا چی یاس به خو توشکنه دولا

* اشاره به محل قبر «خورسوس»

** در پاسخ گفته یک هندی که ایراد گرفته بود چرا طباب را به سطل بسته‌اند شرفشاه او را حرامزاده دانسته و آن شخص پس از بی بردن به صحت گفته شرفشاه به نزد او بازگشت و به او ایمان آورد.